

СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Мета сучасного освітнього процесу – це не тільки сформувати необхідні компетенції, надати ґрунтовні знання з різних предметів, а й формувати громадянина, патріота; інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову протистояти викликам глобалізації життя.

Любов до Батьківщини є однією з визначальних рис кожного справжнього громадянина.

На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України);
- участь у громадсько-політичному житті країни;
- повага до прав людини; верховенство права;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей;
- рівність всіх перед законом;
- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Сьогодні перед суспільством і школою стоїть проблема розвитку особистості свідомого українського громадянина, який поєднує в собі національні риси та самобутність українського народу. І саме національне виховання передбачає надання широких можливостей для пізнання української історії, культури, традицій, звичаїв, мови, формування національної гідності, розвитку особистісних рис громадянина української держави.

Провідні завдання національно-патріотичного виховання зумовлені пріоритетними напрямками реформування виховання, визначеними Концепцією національно-патріотичного виховання молоді, затвердженою від 16. 06. 2015 р. № 641 спільним наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України та Міністерства освіти і науки України. До них належать:

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості відповідно до її інтересів та суспільних вимог;
- реалізація індивідуального підходу до особистості, відмова від уніфікації в процесі виховання, орієнтації на "усередненого" вихованця;
- сприяння набуття молоддю соціального досвіду, успадкування ними духовних надбань українського народу;
- формування почуття патріотизму і духовності, національної свідомості, любові до свого народу, його історії, держави, рідної землі;

- сприяння створенню і здійсненню діяльності установ патріотичного виховання молоді, військово-патріотичних клубів, військово-спортивних секцій, молодіжних козацьких осередків;
- формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, турбота про молодших та хворих;
- виховання правової культури, поваги до Конституції та Законів України, державної символіки;
- культивування кращих рис української ментальності: працелюбності, свободи, зв'язку із природою, поваги до жінки, матері, толерантності;
- охорона й зміцнення фізичного, психічного та духовного здоров'я;
- забезпечення базової культури, розвиток естетичних потреб і почуттів;
- відродження та розвиток українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання молоді.

Патріотичне виховання - це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується (В. О. Сухомлинський).

Ідеї патріотизму мають бути основними та наскрізними в системі шкільного життя. Патріотизм є системоутворюючим поняттям національної свідомості і самосвідомості народу, яке визначається любов'ю до України, надії та віри у найкраще майбутнє, знаннями історії та кращими надбаннями народу, гордістю та відданістю своїй Батьківщині.

Національна ідея як складова патріотизму є світоглядним орієнтиром у системі освіти і виховання у сфері соціалізації особи та системою, яку складають інтелектуальні, духовні, історичні та інші цінності народу України. Складовими системи патріотичного виховання є виховання:

- громадянськості;
- духовності;
- моральності;
- гуманності.

Важливою складовою системи патріотичного виховання є громадянськість. **Громадянськість** - це спрямованість особистості на інтереси держави і суспільства та відповідна система відносин особистості з іншими в умовах держави, формування ідеалу прогресивного демократичного, правового, соціального, державного устрою. Громадянськість відображає життя людини як громадянина, орієнтує на виявлення особистісного, громадянського, професійного і сімейного становлення.

Важливою складовою патріотизму є духовність, тому духовно - моральне виховання є складовою патріотичного виховання. Духовність, мораль - це ядро, основа, фундамент людини, людства, фундамент будь - якої країни.

Важливе місце у патріотичному вихованні посідає виховання поваги до Конституції держави, законодавства, державних символів (Герба, Прапора, Гімну), державної мови.

Використання державних символів у навчально-виховному процесі активізує почуття захищеності, юридичної, моральної і політичної дієздатності, гордості за єдину суверенну державу.

Отже, патріотичне виховання є пріоритетним напрямком виховання дітей та молоді в національній системі освіти. Серед характерних ознак патріотизму визначається:

- розуміння і сприйняття української ідеї;
- сприяння розбудові державної незалежності;
- засвоєння національних цінностей: української культури, мови, прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті;
- військово-патріотичне виховання тощо.